

PROCEEDINGS OF THE
IV INTERNATIONAL SCIENTIFIC
AND THEORETICAL CONFERENCE

MODERN VISION OF
IMPLEMENTING
INNOVATIONS IN
SCIENTIFIC STUDIES

06.09.2024

SOFIA
REPUBLIC OF BULGARIA

with the proceedings of the

IV International Scientific and Theoretical Conference

**Modern vision of
implementing innovations
in scientific studies**

06.09.2024

Sofia, Republic of Bulgaria

Бабієнко Володимир Володимирович

Д-р. мед. наук, професор, завідувач кафедри гігієни та медичної екології
Одеський національний медичний університет, Україна

Грицик Оксана Юріївна

студентка, спеціальність (053) Психологія
*Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К.Д. Ушинського, Україна*

ПСИХОЛОГІЧНІ ТРУДНОЩІ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

Молодший шкільний вік охоплює період життя дітей від 6 до 10-11 років, коли вони починають своє навчання у школі, зазвичай в перших чотирьох класах. Це час активного формування особистості дитини, її інтелектуального, емоційного та соціального розвитку. У цьому віці діти швидко освоюють нові знання і вміння, вони відкриті до нових вражень і досвіду, що робить цей період особливо важливим для закладання основ майбутнього розвитку [3].

Молодший шкільний вік є важливим етапом у житті дитини. Тому батькам варто пам'ятати про те, що у їхніх дітей можуть виникати певні труднощі у навчанні, спілкуванні з однолітками особливо, коли діти не ходили до дитячих садків і вони не мають досвіду спілкування у колі своїх однолітків, спілкуванні з вчителем. Вчитель має бути для них авторитетом не менше ніж батьки і потрібно дитину вчити поважати свого вчителя, слухати його. Діти – це як губка в цей період вони дуже зчитують емоції та поведінку своїх батьків, тому їм варто контролювати себе та контролювати те, о вони говорять в присутності дитини [5].

Також у сучасному цифровізованому світі є актуальною проблемою у дітей – залежність від телефонів і молодший шкільний вік є не винятком для цього. Тим більше коли за період пандемії COVID-19 та початок повномасштабного вторгнення було дистанційне навчання і зараз теж періодично його практикують залежно від ситуації в нашій країні. У випадку, коли дитина проводить багато часу за телефоном чи іншим видом гаджетів, які є у дитини (для дітей віком від 5 до 14 років рекомендований час проведення за екраном гаджета не більше 2-ох годин). У дітей молодшого шкільного віку продовжують формуватися зір та постава, а довге сидіння за гаджетами та ще й в не правильній позі шкодить також і фізичному здоров'ю дитини. Тому батькам варто все-таки відволікати дітей від них і спрямовувати їхню увагу на інший активний вид діяльності: приділяти увагу їхньому

фізичному розвитку, особливо дрібних рухових м'язів (пальців, кистей рук), прогулянки, спорт, ігри з друзями (без гаджетів), проведення разом часу батькам з дітьми (похід в кафе, кіно, дитячу кімнату та інші види проведення дозвілля), тому що для останніх дуже важливе спілкування і його, на жаль, зараз їм не вистачає через постійну зайнятість батьків, також це можуть бути звичайні побутові справи (миття посуду, прибирання, готування їжі і т.д.), записати дитину на гурток тощо. Ці всі дії можуть допомогти запобігти розвитку дитини залежності – номофобії; це дасть можливість дитині навчитися комунікувати з реальним, а не віртуальним світом [2].

Психологічні труднощі у дітей молодшого шкільного віку можуть розвиватися також через нездорову атмосферу в сім'ї особливо, якщо це не благополучна сім'я. У дітей має бути своя кімната, а якщо такої можливості немає, то хоча б своє окреме місце для навчання чи ігор. Дітям даного віку важливе спілкування для підтримки їх фізіологічного та психологічного стану, а також розвитку. Діти, які не мають емоційного контакту та взаєморозуміння з батьками, які не можуть поділитися з ними своїми переживаннями та проблемами вони стають замкнутими, зануреними у свій чи віртуальний світ, шукають відповідні компанії, де їх можуть зрозуміти. В подальшому у підлітковому віці такі діти можуть почати зловживати алкогольними напоями, цікавитися наркотиками чи вживанням інших психоактивних речовин. Їхня поведінка стає асоціальною, вони стають неконтрольованими, можливі навіть порушення закону. Діти, де було домашнє насильство, можуть ставати або жертвами, або тими хто вчинює насильство над кимось. Тому знання даної теми є важливим для батьків для того щоб запобігти виникненню психологічних відхилень у дітей та сприяти розвитку нормальної здорової особистості [1, 4].

Якщо ж у дітей виникли труднощі у навчанні, спілкуванні з однолітками, відносинах з вчителем чи вчителями. Насамперед потрібно вислухати дитину, з'ясувати причину «чому ці проблеми виникли», не варто це робити у грубій формі, кричати на дитину, а тим більше застосовувати фізичну силу. Ці дії не допоможуть вийти з даної ситуації. Вони спричиняють опір у дітей, психічні травми, пригнічують бажання й інтерес до навчання, змушують шукати порятунку у брехні. Потрібно говорити спокійно, проявити терпіння, не тиснути на дитину, допомагати дитині висловити свою точку зору, підтримувати її, вона має довіряти своїм батькам, а не навпаки, якщо дитина починає плакати потрібно її обійняти, поцілувати, погладити по голівці, сказати про свою любов. Якщо ж після спілкування з дитиною самостійно не

вдається знайти правильне рішення чи допомогти своїй дитині з труднощами, які в неї виникли, необхідно звернутися по допомогу до психолога [5].

Молоді школярі, проводячи кожен день у школі, піддаються впливові вчителя з різних сторін. На одних уроках вчитель настоює на тому, щоб учні знали матеріал дослівно і очікує від них точне відтворення тексту, на інших уроках він активно використовує групові форми роботи, а на третіх вимагає мовчати та суворо дотримуватися інструкцій. За спостереженнями О.У. Хухлаєвої, така різноманітність ситуацій може викликати серйозну емоційну втому учнів, особливо тих, хто має фізіологічні проблеми у розвитку. Це негативно позначається на дисципліні в класі та знижує ефективність навчальної роботи та мотивацію учнів [2].

Перевантаження учнів початкової школи стає фактором ризику для їх фізичного, нервово-психічного та психологічного здоров'я. Це вимагає переходу від безладності учбового процесу до стратегічної організації навчання. Вчителям важливо враховувати індивідуальні особливості пізнавальних стилів учнів, що включає оцінку методів, темпу та способів навчання для досягнення максимальної ефективності. Це особливо важливо для тих учнів, які самостійно не визначили свій індивідуальний пізнавальний стиль і навчаються на рівні нижчому від своїх можливостей. Багато учнів можуть опинитися у групі ризику щодо успішності навчання, оскільки вони розвивають способи поведінки на уроках, які дозволяють їм максимально використовувати свій потенціал. Щоб уникнути ситуації, коли дитина відчуває себе неуспішною, необхідно індивідуалізувати навчання, що може допомогти у профілактиці порушень навчальних навичок [3].

Батькам та вчителям потрібно пам'ятати про те, що навчання – це один із найважчих видів праці, а розумові здібності й можливості дітей не однакові. Не слід вимагати від учня неможливого. Навчання не сприяє розвитку дитини, якщо воно вимагає від неї механічного заучування і не потребує напруженості розумових сил, пізнавальної активності, мислення і дій. Потрібно розвивати інтерес, інтелектуальні бажання, ініціативу й самостійність у дитини в навчанні та у всіх її справах. Не варто змушувати учня писати спочатку в чернетці й кількаразово переписувати виконане домашнє завдання, оскільки це призводить до перевтоми і відвертає дітей від навчання. Дитині потрібно давати можливість пережити радість успіху в навчанні, визначити індивідуальну стежку в розумовій праці. Обов'язково потрібно помічати і заохочувати навіть найменші успіхи в навчанні та поведінці дітей [1].

Отже, батьки та вчителі мають знати та пам'ятати про те які можливі

труднощі у дітей молодшого шкільного віку про причини їх виникнення та про допомогу в таких випадках. Кожна дитина є особистістю і до дітей потрібно мати індивідуальний підхід, тому що всі діти не можуть думати однаково, запам'ятовувати швидко інформацію, комусь це дається легше, комусь потрібно набагато більше часу для того, щоб вивчити, наприклад, вірш. Тому як батьки, так і вчителі мають проявляти терпіння та розуміння до дітей даного віку. Якщо ж хтось з них помічає, що дитина не в змозі впоратися із своїми проблемами, навіть із допомогою дорослих, варто звернутися по допомогу до відповідного спеціаліста. Тому що вчасна допомога зможе зберегти ментальне здоров'я дитини і дасть можливість розвиватися повноцінною та унікальною особистістю.

Список використаних джерел:

1. Вікова психологія: курс лекцій / І.М. Ушакова. Х.: НУЦЗУ, 2016. 123 с.
2. Вікова психологія: Навчальний посібник. Чернігів: Чернігівський національний педагогічний університет імені Т.Г. Шевченка, 2015. 108 с.
3. Дитяча психологія: курс лекцій / Н.П. Пихтіна, О.П. Пісоцький. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 169 с.
4. Когутяк Н.М., Мицько В.М., Сидорик Ю.Р. Дитяча психологія з практикумом. Комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни. Івано-Франківськ, 2020. 124 с.
5. Коновальчук І.М. Труднощі в навчальній діяльності молодших школярів як чинник їх конфліктів з батьками // Формування дидактичної компетентності педагогів дошкільної та початкової освіти: збірник науково-методичних праць / за заг. ред. В.Є. Литнєва, Н.Є. Колесник, Т.В. Наумчук. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2015. С. 226-229.